

ΜΕ ΤΟΝ ΠΟΛΥΦΩΜΟ «Αμλετ» του Σαίξπηρ, επιχειρήθηκε έφ'έτος η παρουσίαση ενός πολιτικοποιημένου υπερθεάματος από το Θεατρικό Τμήμα του Πανεπιστημίου Αθηνών. Επιχειρήθηκε ακόμη, μιά άλλη ερμηνευτική κατεύθυνση των βασικών σπονδύλων της τραγωδίας, που σαν σύλληψη δεν είναι άμοιρη προβληματισμού.

Αλλά στην πρακτική (σκηνική) εφαρμογή της και στο πώς Ιεραρχεί τους στόχους της — σε συνάρτηση πάντα με το τι είναι το έργο του Σαίξπηρ και μέχρι πού επιτρέπει πειραματισμούς — είναι συζητήσιμη.

Για τουτό το άριστούργημα του θεάτρου, πολλά έχουν γραφτεί κι αντίθετα σε απόψεις. Σχεδόν πάντες ωστόσο δεν άρνήθηκα πως ο «Αμλετ» είναι η προσωποποίηση μιάς τίμιας συνείδησης. Αντίπο-

«Αμλετ»

δας της αμλετικής συνείδησης και ιδεολογίας, η σαθρή, εγκληματική, δολοπλόκα εξέγυσια. Ο «Αμλετ» χρωστά την αλωνιότητά του στη δύναμή του να καθρεφτίζει ποιητικά την έκτακτοτε ανυπόληπτη εξέγυσια κι ο «Αμλετ» σαν πρόσωπο, τον τραγικό ήρωα κάθε έποχής, τόπου και κοινωνίας που συντρίβεται συντρίβοντας την άνομη εξέγυσια. Ο «Αμλετ» είναι πάνω απ' όλα ο «άνθρωπος» με όλες τις αντιθέσεις του. Τις αδυναμίες και τις δυνατότητές του. Τη στέρεα λογική και την άρεστη ευαισθησία του. Τη ρεαλιστικότητα του και τους όραματισμούς του. Την αποφασιστικότητα και την έναπορατιστικότητα του. Την ανάγκη να δώσει και να δεχτεί τρυφερότητα και τη σκληρόδα του σ' όσους αγαπά. Την ειλικρίνιά του και τη μεθυσμένη ύποκρισία του σ' όσους δεν εμπιστεύεται. Είναι ήρωας κι αντιήρωας στιγμές - στιγμές. Είναι τέλος ο συντελεστής της αλλαγής, αυτός που προκαλεί την κάθαρση προσφέροντας και τη ζωή του στο θωμό της. Είναι ο μοχλός του δράματος. Κι από την ερμηνευτική κατεύθυνση του ρόλου αυτού, προσδιορίζεται η ερμηνευτική και ιδεολογική γραμμή στην παρουσίαση ολόκληρου του έργου.

Ασφαλώς προβληματίστηκε πάνω σ' αυτό το ζήτημα ο σκηνοθέτης της παράστασης του Θ.Τ. και το κείμενο να αντικατασταθεί το φαντάσμα του δολοφονημένου πατέρα του «Αμλετ» με το λαό, πέρα από το ότι είναι ένας πειραματισμός ενδιαφέρων, έδωσε μιά διαφορετική, ιδεολογικά, διάσταση στην παράσταση. Ο λαός — αυτόν όρίζει όφέντη του κράτους, ή εκκνεβασία του Θ.Τ. — είναι η κινητήρια δύναμη που θα όδηγήσει τον «Αμλετ» στη συνειδητοποίηση του χρέους του και τέλος στην τιμωρία των εξουσιαστών. Ο λαός είναι το θύμα των εγκλημάτων της εξουσίας, κι αυτός είναι που απαιτεί την τιμωρία. Το κείμενο αυτό, ό έρχομας μετά την κάθαρση του ελαϊκού ήγέτης Φορτενμπρός και ό αντίποδας τους το κονκλάβιο των άρχόντων που έκπροσωπεί μαζί με τους βασιλείς και την αυλή τους την εθραυμένη καταστημένη εξέγυσια, δείχνουν την ιδεολογικοπολιτική σύλληψη του σκηνοθέτη.

Εφαρμοσμένη ελτή ή σύλληψη, όστόχησε μέσα σε φόρμες άλλοτε υπερρεαλιστικές, άλλοτε γκροτέσκες, άλλοτε φιλολογίζουσες ή συμβολικά γελοιοποιημένες, με αποτέλεσμα ή ιδεολογία της παράστασης να ξεπέσει σε ιδεοληψία θεατρικών σχημάτων που δεν μπορείς να τα αναγάγεις Ιστορικά και κοινωνικά ούτε στην έποχή του Σαίξπηρ ούτε σε σύγχρονες κοινωνικοπολιτικές άποψεις.

Οι ώραιες ιδέες, έγιναν φόρμες προς έντυπωσιασμό. Κι ο «Αμλετ» ένας φοιτητής που κατάντησε στατικός κάτω από το θώρος της απόφασης και του χρέους και κλονισμένος μέχρι να καταφέρει να στήσει την παγίδα του. Δεχόμενος την απομυθολογία του προσώπου του Δανού πρίγκιπα, όχι τη γελοιοποίηση του στοχαστή «Αμλετ». Βέβαια ό υποδυόμενος τó ρόλο του «Αμλετ» έχει έκφραστικές Ικανότητες, πνευματικό έλεγχο της απόδοσής του. Ωστόσο έμοιαζε να έχει προσαρμοστεί ό ρόλος στις ύποκριτικές του δυνατότητες, με αποτέλεσμα να αλλοιωθεί ή φυσιογνωμία του «Αμλετ» ούσιαστικά, να παραμορφωθεί τó μήνυμα που άπνχει ή πράξη του κι ό θάνατός του.

Η παράσταση δέδωκε έχει σκηνικές άρετές, ρυθμό, χιούμορ και λειτουργικότητα, στοιχεία θετικά

για δουλιό πρωτόπειρου σκηνοθέτη και έρασιτεχνών ήθοποιών. Η σκηνή των θεατρικών, ό νεκροθάφτες — ό νεκροθάφτης άποδόθηκε με άμεσότητα και χιούμορ — όι ήχογραφεμένοι μονόλογοι του «Αμλετ», ή τοποθέτηση του συμβουλίου των άρχόντων στο ύψηλότερο επίπεδο της σκηνής, τó φινάλε με τó Φορτενμπρός και τó λαό, άποδειχνουν ότι ό σκηνοθέτης έχει καλλιτεχνική αίσθηση, κι όι φοιτητές δούλεψαν με ζήλο για να συμβάλουν σε ένα καλό σύνολο.

Στολίδι όληθινό στην παρουσίαση ή αισθαντική και λειτουργικά μελωδική μουσική του Χρήστου Λεοντή, που καθοδήγησε σε σημαντικό βαθμό και την απόδοση της Ό.φ.ήλίας.

Ένας όκόμε άξιόλογος αισθητικά και ενδιαφέρων ερμηνευτικά, συντελεστής, είναι τó λιτό και πρακτικό σκηνικό κοθώς και πολύμορφα, πολύχρωμα κοστούμια του Θόδωση Δαυλού.

Μιά τελευταία παρατήρηση που άφορα γενικότερα τó Θ.Τ. του Πανεπιστημίου. Η σέμνότητα και ή συλλογικότητα στη δουλιό του, ήταν τα πολύτιμα χαρακτηριστικά του που μοιάζει να τα έβαλε σε δεύτερη μοίρα έφ'έτος με τó πρόγραμμα του «Αμλετ». Στο πρόγραμμα που επιμελήθηκε τó Θ.Τ. συναντάμε ώρσία ύλικά. Συναντάμε όμως και μιά τάση βεντετισμού με τις πολυάριθμες φωτογραφίες ενός προσώπου, άδικαιολόγητη, άσκοπη και χωρίς άξία για τó φοιτητικό θέατρο.

ΘΥΜΕΛΗ